

8. Величковский, Б.Б. Позиционные эффекты в рабочей памяти // Экспериментальная психология. – 2014. – Т. 7, № 2. – С. 26–36.
9. Гиппенрейтер, Ю.Б., Романов, В.Я. Психология внимания. Хрестоматия [Текст] / Ю.Б. Гиппенрейтер. – М.: ЧеРо, 2001. – 522 с.
10. Данилевская Т.А. Визуальные средства обучения на уроках русского языка как иностранного: новые технологии для нового поколения / Т.А. Данилевская // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2015. – № 3, Ч. 3. – С. 56-59.
11. Костромина С. Н., Гнедых Д. С. Психологические факторы усвоения студентами учебной информации в зависимости от типа мультимедийной презентации / С. Н. Костромина, Д. С. Гнедых // Вестник СПбГУ. – 2014. – Сер.12, вып.4 – С. 114-125.
5. Попова А.И. Особенности перцепции визуальной учебной информации на мультимедийном уроке РКИ // Проблемы и перспективы подготовки иностранных студентов: материалы Международной научно-практической конференции. – Х.: ХНАДУ, 2-3 октября 2014. – С. 166-172.

Присяжнюк О.М.

Київський національний університет

будівництва і архітектури

м.Київ, Україна

e-mail: korg.nat@yandex.ua

Навчання мовного етикету іноземних студентів

Мовний етикет – прийнята в певній культурі сукупність вимог до форми, змісту, порядку, характеру та ситуативної відповідності висловлювань. Це також система правил, та норм, що пояснюють, яким чином слід встановлювати, підтримувати й припиняти контакт з іншою людиною у певній ситуації. Норми мовного етикету досить різноманітні. У кожній країні є свої особливості культури спілкування, мовної поведінки, які у багатьох випадках вироблені віками. Власні традиції, ритуали зустрічаються і в різних вікових чи соціальних групах одного народу. Вони можуть бути корпоративними чи сімейними. Сукупність цих традицій і норм поведінки створює етикетну поведінку, а в мовленнєвому плані – мовний етикет.

Особливе розуміння світу тим чи іншим людським суспільством, традиції, що знайшли відображення у культурі, передаються у мові й можуть бути перешкодою при спілкуванні представників різних народів. Тож, під навчанням мовному етикету як компоненту іншомовної культури розуміється оволодіння соціокультурними знаннями та вміннями, які прийнято називати базовими знаннями і які слід визнати компонентом змісту навчання. Це значить, що іноземні студенти повинні отримувати знання про специфічні поняття, характерні для всіх членів певної етнічної групи чи мовного товариства.

Розуміння мовленнєвої діяльності як складної психологічної взаємодії, що перехрещується з поняттям мовленнєвого пізнання, дозволило представити зміст навчання, яке включає в себе найбільш типові комунікативно обумовлені ситуації вживання формул українського мовного етикету, не лише як нову сходинку у відтворенні реальності, але і як новий спосіб розуміння, новий етап саморозвитку студентів-іноземців у своїй навчальній діяльності. І через те, що справжнє володіння мовою полягає передусім у вмінні сказати так, як прийнято в певних типових ситуаціях, то тема мовленнєвого етикету, розглянута нами в аспекті володіння основними словесними формулами в ситуативній відповідності, дозволяє констатувати:

1. Культурологічна направленість процесу навчання реалізується завдяки принципу комунікативності при навчанні іноземній мові, коли враховується комплекс соціокультурних компонентів, що забезпечують автентичність акту комунікації.

2. Одним із таких компонентів є мовленнєва поведінка носіїв мови, яка вивчається; мовленнєва поведінка в акті мовлення нерозривно зв'язана з комунікативною ситуацією, бо бажання говорити з'являється лише в реальній або створюваній / евентуальній ситуації, що хвилює (або ймовірно хвилюватиме) мовців.

3. Мовний етикет є багатим матеріалом для створення комунікативних ситуацій, що дозволятимуть забезпечити входження в іншомовну культуру, навчання мовленнєвої поведінки у певній культурі,

формування етичних та моральних принципів у майбутніх носіїв мови. Освоєння іноземними студентами феноменальної сторони етикету не як умовного знаку, а як формул буття, в яких знаходять відображення національно-культурні особливості носіїв мови, має передусім діалогічний характер.

4. Аналіз мовного і мовленнєвого матеріалу як одного із компонентів навчання мовному етикету дозволить відібрати для навчання найбільш частотні, типові, інформаційно значимі формули українського мовного етикету, котрі є об'єктом граматичних і семантико-стилістичних вмінь та навиків. Ми виділяємо насамперед такі етикетні ситуації, як привітання і прощання, подяка і виправдання (вибачення), комплімент і схвалення, звертання і рекомендація, вітання і побажання тощо.

Присяжнюк Ольга Михайлівна

Межрегіональна академія

управління персоналом

м. Київ, Україна

e-mail: manjasa2011@mail.ru

Психолінгвістичні аспекти вивчення лексики іноземними студентами

Сучасна лексика перебуває у стані постійних змін, викликаних появою нових реалій життя внаслідок стрімких суспільних процесів. Усе більш нагально виникає необхідність упровадження нових методик для прискорення процесу вивчення нового мовного матеріалу. Особливо нагальні ці питання для іноземних студентів.

У лінгводидактичній підготовці студентів-іноземців ми спираємося на досягнення психолінгвістики, яка вивчає психічні механізми сприйняття і осмислення лексичної інформації. Процес формуванням словника людини має певні психологічні особливості, а саме: мислення, мовлення, уява, пам'ять.